

KANSALLINEN KOULUTUKSEN ARVIOINTIKESKUS (KARVI)

Arviointineuvosto

Aika	Torstai 23.11.2023 klo 12.00–15.00
Paikka	Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, Hakaniemenranta 6, Helsinki. Neuvotteluhuone Karppi 1. kerros ja Teams. Bursiewicz Nikolas Hannula Mirja Heinikoski Mikko Ikola Päivi Koski Jouni (pj) Lounema Kati (klo 13.45 alkaen) Mikkilä-Erdmann Mirjamaija Paloniemi Jarmo Sarmola Jaakko Toivanen Aliisa Ubani Martin Värri Kyösti Wikström-Grotell Camilla
Asiantuntijajäsenet	Holsti Emma Lundmark-Suvituuli Niemi Aleksi (poistui klo 14.00)
Esittelijä	Harri Peltoniemi
Johtoryhmän muut jäsenet	Kirsi Hiltunen Hannele Seppälä Helka Kekäläinen Salla Venäläinen
Henkilökunnan edustaja	Jaana Saarinen -Sijaisena Kati Isoaho
Sihteeri	Tarja Frisk
Asiantuntijat	5 § Jari Metsämuuronen (videon välityksellä) 6 § Mari Rökköläinen ja Marja-Liisa Saarilammi

1 § Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Jouni Koski avasi kokouksen klo 12.10.

Merkittiin tiedoksi ja huomioon otettavaksi, että valtioneuvosto on nimittänyt kokouksessaan 9.11.2023 Mikko Heinikosken arviointineuvoston varsinaiseksi jäseneksi 31.5.2024 saakka.

2 § Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetun asetuksen (1317/2013) 6 §:n mukaan arviointineuvosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan lisäksi läsnä on vähintään puolet muista jäsenistä. Arviointineuvoston kokous on laillisesti koollekutsuttu, kun sähköinen kokouskutsu on toimitettu seitsemän (7) vuorokautta ennen kokouksen ajankohtaa.

Esitys Todetaan kokous laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Esityksen mukaan.

3 § Kokouksen työjärjestys

Esitys Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös Esityksen mukaan.

4 § Pöytäkirjan tarkastajan nimeäminen

Arviointineuvoston päätöksen 1.12.2014 mukaan kokouksista pidetään pöytäkirjaa. Pöytäkirjan allekirjoittavat kokouksen puheenjohtaja ja pöytäkirjan tarkastaja sekä varmentaa sihteeri.

Esitys Valitaan arviointineuvoston kokouksen 23.11.2023_9/2023 pöytäkirjan tarkastaja. Vuorossa on Aliisa Toivanen.

Päätös Esityksen mukaan.

5 § Syventäviä analyyseja matematiikan 9. luokan arvioinnista keväällä 2021 (Metsämuuronen videon välityksellä)

Liite 1. Tiivistelmät syventävistä analyyseistä

Johtava arviointiasiantuntija Jari Metsämuuronen esittelee syventävien analyysien tuloksia matematiikan 9. luokan arvioinnista keväällä 2021.

Kansalliseen arviointiohjelmaan sisältynyt matematiikan päättövaiheen oppimistulosarviointi ajoittui kansallisesti haastavaan, COVID-19-pandemian leviämisvaiheeseen. Alun perin arvioinnin tiedonkeruu oli suunniteltu vuoden 2020 keväälle ja valmistelut aloitettiin vuonna 2019. Pandemian vuoksi monet kouluista olivat siirtyneet etäopiskeluun, opettajat ja oppilaat olivat stressaantuneita uusista järjestelyistä, ja niinpä kouluja ei haluttu rasittaa turhaan. Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) kanssa päädyttiin ratkaisuun, että arviointi pyritään toteuttamaan mahdollisuuksia mukaan vuoden 2021 keväällä. Tälle avautui mahdollisuus pandemian laannuttua ja koulujen siirryttyä lähiopetukseen. Osa oppilaista (6 % loppullisesta aineistosta) kuitenkin vielä oli keväälläkin etäopetuksessa. Kaikkiaan tiedonkeruu oli monipuolisempi ja laajempi kuin aiemmat matematiikan päättövaiheen arvioinnit. Myös otoskooltaan aineisto on selvästi laajempi kuin aiemmin (n = 12 484 oppilasta 165 koulusta). Tämä johtui yhtäältä otantatavasta, jossa mukaan valitun koulutuksen järjestäjän kouluista valittiin edustava otos aineistoon ja toisaalta siitä, että mukaan valitusta koulusta otettiin aineistoon kaikki oppilaat.

COVID-19-pandemian seuraukset ovat vielä epäselviä, mutta on mahdollista, että poikkeusolojen seurauksena on syntynyt niin oppimis-, osaamis-, turvallisuus- kuin hyvinvointivajettakin (ks. tarkemmin Metsämuuronen & Nousiainen, 2021; Metsämuuronen & Seppälä, 2021). Näistä oppimis- ja osaamisvaje voi näkyä heikentyneinä suorituksina ja osaamisen eriytymisenä (ks. Metsämuuronen & Nousiainen, 2021, 2023), mutta tämä ei sinänsä vaikuta tutkimuksen luotettavuuteen. Joka tapauksessa itse aineisto kuitenkin koottiin ”COVID-19-pandemian varjossa”, mikä on haluttu jättää muistoksi kaikkien raporttien nimiin.

Aineistosta on raportoitu keskeiset tasa-arvotulokset heti koulukohtaisten raporttien valmistuttua (Metsämuuronen & Nousiainen, 2021) sekä artikkelimuotoisesti menetelmälliset ratkaisut (Metsämuuronen & Nousiainen, 2023). Viimeksi mainitussa raportissa tarkasteltiin erillisessä artikkelissa OKM:n toiveesta myös pitkäaikaisen osaamisen muutoksen mekanismeja (Metsämuuronen & Suomalainen, 2023).

Nyt hankkeen loppuvaiheessa raportoidaan aineiston perusteella tehtyjä syventäviä analyyskejä kahdessa erillisessä raportissa. Raporteista ensimmäisessä (Metsämuuronen, 2023a) tarkastelee matematiikan osaamiseen liittyviä ja vaikuttavia tekijöitä perinteisemmin oppilaaseen, vertaisryhmään, kotitaustaan, opettajaan ja kouluun liittyvien tekijöiden näkökulmista. Toisessa, artikkelimuotoisessa raportissa (Metsämuuronen, 2023b) eri asiantuntijat tarkastelevat matematiikan osaamiseen, uskomuksiin, asenteisiin ja tunteisiin liittyviä ja vaikuttavia tekijöitä yhtäältä opettajien ja toisaalta heikoimmin ja parhaimmin suoriutuneiden oppilaiden näkökannoilta. Erityisesti jälkimmäisessä raportissa saadaan täysin uudenlaista tietoa osaamiseen liittyvistä tunteista, sekä heikoimmista ja parhaista osajista.

Akateemiset tunteet ja niiden yhteys osaamiseen saattavat olla yhteydessä kykyyn suunnata, kontrolloida ja koordinoida käytöstä, jotka heikosti suoriutuvilla oppilailla saattavat ilmetä ongelmana suunnata tarkkaavaisuutta tai suunnitella tehtäviä etukäteen. Tähän liittävää käsitteellistä keskustelua käyvät Salonen,

Haataja ja Hannula (2023) ja praktista keskustelua heikosti suoriutuneiden oppilaiden osalta Metsämuuronen, Holm ja Räsänen (2023) ja parhaiden osaajien osalta Niemi ja Metsämuuronen (2023).

Heikosti suoriutuneet oppilaat tekivät arvioinnin toisessa vaiheessa diagnostisen ja Suomen oloihin standardoidun FUNA-testin, jolla voidaan saada tietoa mahdollisista dysleksiaan liittyvistä haasteista. Kävi ilmi, että heikoimmin suoriutuneet oppilaat prosessoivat helppojakin yhteen- ja vähennyslaskuja huomattavan hitaasti. Keskimäärin he olivat laskusujuvuuden osalta 6. luokan tasolla ja kolmasosa tätä alemmalla tasolla.

Parhaat osaajat tekivät toisessa vaiheessa yhtäältä ylöspäin eriytetyn, ns. ”vaikean” tehtäväsarjan, johon oli koottu kaikkien seitsemän tehtäväsarjan vaikeimmat tehtävät. Kävi ilmi, että parhaat osaajat pyrkivät löytämään kaikkiin tehtäviin vastauksen, vaikka tehtävät olivatkin osittain erittäin vaikeita eivätkä he tosiasiallisesti osanneet tehtäviä. He eivät kuitenkaan jättäneet juuri lainkaan puuttuvia tietoa, kuten heikommin suoriutuneet oppilaat. Toisaalta parhaiden osaajien osaamista arvioitiin kaikista tehtäväsarjoista kootun ”ylioppilaskokeen” avulla. Tehtäväsarjaan oli lyhyen matematiikan julkaistuja tehtäviä. Kävi ilmi, että lähes kaikki parhaat osaajat olivat lukion lyhyen matematiikan ylioppilaskokeen suorittaneiden oppilaiden keskitasoa korkeammalla tasolla. He olisivat siis suoriutuneet verrattain hyvin lyhyen matematiikan ylioppilaskokeessa.

<i>Esitys:</i>	Esitellään arvioinnin keskeiset tulokset ja kehittämissuositukset keskustelun pohjaksi ja kommentoitavaksi. Merkitään tiedoksi.
<i>Päätös:</i>	Esituksen mukaisesti. Merkittiin tiedoksi.

6 § Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen strategia ja Koulutuksen arviointisuunnitelma 2024–2027 (Räköläinen ja Saarilampi)

Liite 2. Karvin strategiakuva

Liite 3. Koulutuksen arviointisuunnitelman 3. luonnos

Karvin strategiakuva on viimeistelty edellisen kokouksen ja henkilöstötyöpajasta saadun palautteen pohjalta.

Karvin arviointisuunnitelman luonnos on jätetty opetus- ja kulttuuriministeriölle ma 6.11.2023. Tässä luonnoksessa olivat vielä näkyvillä poisjäävät arviointihankkeet sekä arviointien perustelut.

Arviointineuvoston puheenjohtajiston, Karvin johdon ja opetus- ja kulttuuriministeriön johdon välinen neuvottelu vuosia 2024–2027 koskevasta arviointisuunnitelmaehdotuksesta järjestetään myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana.

Karvin johtaja ja yksikön johtajat antavat kokouksessa katsauksen Karvin nykyiseen strategiaan toimeenpanosuunnitelmaan ja esittävät näkemyksiä arviointitoiminnan kehittämistarpeista tulevalle arviointisuunnitelmakaudella:

OECD:n ulkoisen arvioinnin kuulemistilaisuuksissa 7.-10.11.2023 olleet Karvin edustajat sekä arviointineuvoston ja korkeakoulujen arviointijaoston jäsenet kertovat palautetta tilaisuuksista erityisesti strategian, arviointisuunnitelman sekä Karvin päätöksentekuelinten arviointineuvoston ja korkeakoulujen arviointijaoston toiminnan ja strategisen merkityksen kannalta. Lisäksi arviointineuvosto keskustelee strategian ja arviointisuunnitelman yhteydestä ja arviointitoiminnan vaikuttavuuden edistämisestä.

Esitys: Arviointineuvosto käsittelee ehdotuksen koulutuksen arviointisuunnitelmaksi 2024–2027. Tavoitteena on, että vuosia 2024–2027 koskeva arviointisuunnitelmaehdotus hyväksytään arviointineuvoston kokouksessa 18.12.2023.

Päätös: Esityksen mukaisesti. Merkittiin tiedoksi.

Merkittiin, että arviointineuvoston jäsen Kati Lounema tuli kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana kello 13.45 ja asiantuntijajäsen Aleksi Niemi poistui kello 14.00.

7 § Tiedoksi

Karvin lausunnot ja kannanotot:

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen lausunto hallituksen esityksestä valtion vuoden 2024 talousarvioksi ja valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmasta 2024–2027 (Liite 4)

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista (Liite 5)

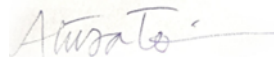
8 § Muut asiat

9 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Jouni Koski päätti kokouksen klo 14.47.

Jouni Koski
puheenjohtaja

Aliisa Toivanen
pöytäkirjan tarkastaja

Tarja Frisk
sihteeri

